

Tisková zpráva

Nízkoprahové sociální služby pilířem potřebné integrace: S cizinci dnes pracuje 9 z 10 zařízení, byť chybí systémová podpora

Praha, 20. února 2026 - Dejme dětem cizinců podmínky, aby mohly využít svého potenciálu a tím posílit kvalitu budoucí pracovní síly, kterou nově příchozí už nyní představují. Je to otázkou celospolečenského prospěchu, vyzývá Česká asociace streetwork v analýze průzkumu.

Od ruské invaze na Ukrajinu to jsou čtyři roky. Česká asociace streetwork (ČAS) v této souvislosti realizovala anketu mezi 98 nízkoprahovými službami v České republice. V něm odborníci sledovali počet cizinců a cizinek v těchto službách a posun práce s příchozími za poslední roky. Celkem 87 procent oslovených nízkoprahových služeb aktivně pracuje s cizinci, nejčastěji s lidmi z Ukrajiny, dále s lidmi ze Slovenska a Vietnamu. Zefektivnění integrace by podle asociace přispělo navýšení kapacit služeb o interkulturní práci.

Za posledních pět let se dle ČSÚ počet cizinců v České republice téměř zdvojnásobil. Na aktuální situaci musely reagovat i nízkoprahové sociální služby. „*Nárůst počtu cizinců v Česku se do nízkoprahových sociálních služeb pro děti a mládež promítl s výraznou intenzitou, a je to dobře. Samotná migrační zkušenost může být nepříznivou sociální situací, zvláště pokud se přidá traumatická zkušenost z války, nejisté bydlení, či se nepodaří zapadnout do školního kolektivu. Pro sociální pracovníky to znamená nutnost adaptace. Už nestačí být 'jen dobrým' sociálním pracovníkem, musí aktivně bořit jazykové a kulturní bariéry, které dříve nebyly tak zásadní. Nízkoprahové sociální služby jsou v první linii a jejich rolí je vyhledat a do potřebných služeb navázat lidi ohrožené sociálním vyloučením,*“ popisuje ředitelka České asociace streetwork Martina Zikmundová.

Pozitivní změnou dle několika služeb je úspěšnost integrace ukrajinských dětí a mladých lidí. Po nějaké době už neřeší „uprchlická“ témata, ale častěji se vyskytují problémy v dospívání (např. duševní zdraví, vztahy v rodině, studium či rizikové chování spojené s návykovými látkami), které jsou totožné s těmi, které zažívají děti a mladí lidé české národnosti. Jiné služby však upozorňují, že mladí lidé z ciziny po letech v ČR řeší, kým vlastně jsou, kam patří a jak skloubit svůj původ s novým domovem.

Nízkoprahové sociální služby bourají předsudky

Některé sociální služby pro děti a mládež zdůraznily svou roli v mírnění napětí mezi ukrajinskou a českou mládeží. Například u ukrajinských a romských klientů se setkávají se stereotypy převzatými od dospělých. U nízkoprahových adiktologických služeb jsou pak u dospělých cizinců dominantní témata snižování rizik, zajištění zdravotní péče, sociálních dávek, osobních dokladů či legalizace pobytu. Oslovené služby dále evidují jednotky klientů například ze zemí jako jsou Filipíny, Mongolsko, Polsko, Bulharsko, Albánie či Nigérie a Jemen.

Interkulturní pracovníci

Některé nízkoprahové sociální služby mají ve svém týmu interkulturní pracovníky, kteří disponují znalostí mateřštiny, ale také životní reality klientů. “Systémově ani legislativně jejich pozice není nijak ukotvená. Už od ledna 2023 marně komunikujeme s MPSV, že je třeba služby pro děti a mládež posílit kompetenčně a personálně tak, aby mohly na ukrajinskou cílovou skupinu dosáhnout,” komentuje situaci Zikmundová. “Pokud děti dostanou včas a správnou podporu, snížíme riziko náročného chování, kriminality, radikalizace a přispějeme ke školní úspěšnosti a tím i k lepšímu uplatnění na trhu práce. Máme zde téměř 150 tisíc ukrajinských dětí do věku 18 let,” dodává.

V minulých letech se na podporu integrace a adaptace osob z Ukrajiny podařilo prosadit jeden dvouletý dotační titul z Evropských sociálních fondů, bez další návaznosti. Nyní je vypsána dvouletá podpora z Programu česko - švýcarské spolupráce. Je dobře zaměřena, panuje však obava, že finančně nepokryje všechny kvalitní žádosti, přitom by bylo nerozumné, aby skončily i stávající kvalitní programy. “MPSV nás odkazuje na kraje, ty však argumentují tím, že síť služeb nemohou rozšířit, aniž by měly vyšší podporu ze státního rozpočtu (MPSV),” dodává Zikmundová.

V Praze Česká asociace streetwork realizuje už třetím rokem projekt Mobilní týmy - interkulturní práce s dětmi a mládeží příchozími z Ukrajiny. V terénu, na místech, kde se ukrajinská mládež setkává, s nimi pracují interkulturní pracovníci. “Děti už většinou mluví česky a lépe, než jejich rodiče. Pokud jde o citlivá témata, osobní a emocionální záležitosti, rychle přecházejí do mateřštiny. Lépe jim umíme vysvětlit český školní systém, protože samy známe i ten ukrajinský. V terénu často vysvětlujeme, proč na konkrétním místě není dobré tábořit nebo rybařit, kde lze volný čas trávit a mediujeeme konflikty,” říká o své práci Tetiana Sheptun, interkulturní pracovníce z České asociace streetwork.

Hlavní město má ve své populaci už 30 procent cizinců různých národností. Magistrát část projektu Mobilních týmů podpořil ze svého rozpočtu. Aktuálně zpracovává Koncept hlavního města pro oblast integrace cizinců 2028-33.

Výzkumu se zúčastnilo 98 zařízení po celé České republice, a to z pěti typů nízkoprahových sociálních služeb: 1) nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, 2) terénní programy pro děti a mládež, 3) terénní programy pro dospělé, 4) terénní programy pro uživatele návykových látek a 5) kontaktní centra.

Pro bližší informace, oslovení či citace do průzkumu zapojených služeb se prosím neváhejte obrátit na kontakty uvedené níže v tiskové zprávě.

O České asociaci streetwork

Česká asociace streetwork je střešní organizací nízkoprahových sociálních služeb. Ty jsou snadno dostupné lidem a zcela zdarma. Pracují s dětmi a mládeží, s lidmi ohroženými bezdomovectvím, závislostmi a dalšími osobami v nepříznivé sociální situaci. Mimo to ČAS vzdělává a vede mnoho vlastních projektů jako pracenaulici.cz, restartshop.cz, tvoří sérii podcastů se zajímavými osobnostmi nazvanou ČAS od ČASU II casodcasu.cz. ČAS v Česku funguje od roku 1997. Více na streetwork.cz.

Kontakt pro média:

Martina Zikmundová, ředitelka České asociace streetwork

Email: zikmundova@streetwork.cz Telefon: +420 774 913 777

Jan Louženský, mluvčí

Email: louzensky@streetwork.cz Telefon: +420 608 857 962